Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№21 (771) ♦ Четвер, 3 лютого 1994 року ♦ Ціна договірна.

УДАРИМ ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЄЮ ПО НЕХЛЮЙСТВУ І БЕЗДОРІЖЖЮ

ТОВАРИШУ ВІТТЕ, ГРАФУ І ЕКС-МІНІСТРУ ШЛЯХІВ СПОЛУЧЕНЬ, а також першому начальникові руху Південно-Західної залізниці

(дуже особисто)

Чи мріяли Ви, щонайміліший Сергію Юлійовичу, про вічне життя? Ні? От і добре. Бо це ж яка кара: дивитись, як на твоїх очах розвалюється розпочате й збудоване тобою ж сто із гаком років тому. Найкваліфікованіше покарання! А звіти керівництву складали? Складали. Все ж таки державний чиновник, хоча й не бюрократ. А от прес-конференцій певно не проводили. Слабкий був зв'язок з громадськістю. Інша річ — вік XX-й, та ще й останнє його десятиріччя. Швидкість — надзвукова, повітряні мости, дива технічні всілякі... Літай — на здоров'ячко. Їздь досхочу. Точніше, так: хочеш — не хочеш, а їздиш. Коли є чим. А коли нема, маєш змогу хоча б дізнатися, чому.

Позавчора Орест Климпуш, наступник Ваш, прес-конференцію давав. Тема — найактуальніша: «Робота транспортно-дорожнього комплексу України, його завдання і перспективи». Цікаво? Ще б пак! І нагода була не дріб'язковою: днями депутати за результатами перевірки спеціальної парламентської комісії визнали факт банкрутства концерну «Бласко» (Чорноморського морського пароплавства) і висловили недовір'я йому, себто міністру.

(Закінчення на 2-й стор.).

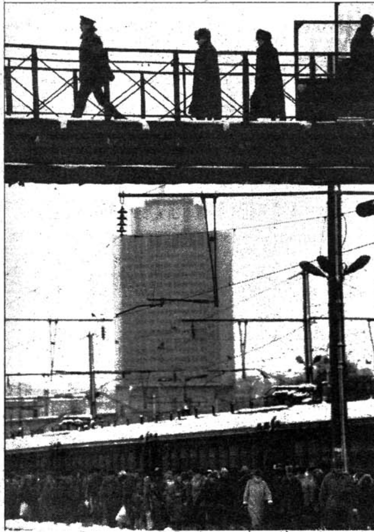

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Абзац з листа

Ми з дружиною все життя пропрацювали на залізниці, але такого безладу, як нині, не було ніколи. Хоча й має дружина право на безплатний проїзд один раз на рік, з неї, однак, нещодавно взяли доплату 82 тисячі від Знам'янки до Санкт-Петербурга. Тож хочу запитати, чому не встановлено постійної ціни на квитки та постіль? Чому владарюють безчесні провідники за своїми неписаними законами? Чи є відповідальні за порядок чи безладдя на залізниці?

М. БЕВЗ.

Знам'янка Кіровоградської області.

Парламентська хроніка: ранкове засідання 2 лютого

Закон не треба переписувати щодня

Але він має спрацювати так, щоб вибори до нового парламенту неодмінно відбулися

А для цього треба внести у Закон про вибори деякі зміни, бо на попередніх виборах, які проходили за активної участі виборців, у першому турі було обрано тільки 113 депутатів. А ось п'ята частина парламенту — 90 депутатів, обраних у другому турі, за чинним сьогодні законом не пройшли б до парламенту, бо не набрали більшості голосів. Є ризик, що це може статися на березневих виборах. Отже, не оберемо в першому турі 300 депутатів, які потрібні для того, щоб Верховна Рада розпочала роботу. Активність виборців у другому турі, як засвідчує практика, завжди різко падає.

(Закінчення на 2-й стор.)

Домовились про зустріч

1 лютого відбулася телефонна розмова Президента України Леоніда Кравчука з Юрієм Мєшковим, обраним Президентом Республіки Крим.

Під час розмови йшлося про підготовку до проведення робочої зустрічі, на якій розглядатиметься широке коло економічних, соціальних, культурних та інших проблем Республіки Крим у контексті сучасних реалій.

Досягнуто домовленості, що така робоча зустріч відбудеться в Києві найближчим часом.

Про це повідомила Прес-служба Президента України і Кабінету міністрів України.

Продиктовано в номер

Краще — без авантюр

Як заявив заступник голови Комітету Державної думи РФ у справах СНД і зв'язках із співвітчизниками В. Ігрунов, «Документів, подібних до заяв колишньої Верховної Ради Росії про ситуацію в Криму, більше не буде». На його думку, у цьому питанні Дума не піде шляхом авантюр. Втім, на думку В. Ігрунова, Росія має стати гарантом стабільності у Криму. Згаданий член Думи підкреслив, що Києву багато вигідніша цивілізована взаємодія з Росією у питанні Криму, ніж нескінченне перетягування канату.

Прагнення Москви до статусу «гаранта стабільності» у Криму, або заяви про «перетягування канату» (наче Крим — нічийна земля, і хто його на свій бік перетягне, того він і буде) линуть з російської столиці. Зі свого боку, Україна вимагає унеможливити намагання втрутитися в її внутрішні справи. Перший заступник міністра закордонних справ України Б. Тарасюк заявив, що «будь-які спроби Росії дістати вигоду з ситуації, яка склалася у Криму, поставлять під загрозу зриву угоду про виведення ядерної зброї з України до Росії, підписану в Москві президентами Росії, України і США».

Сесія ВР Криму продовжить роботу

Як повідомив нашому кореспондентові заступник Голови ВР Криму Анатолій Маслов, прийнято рішення 4 лютого не скликати позачергову сесію, а продовжити п'ятнадцяту сесію кримського парламенту, яка перервала свою роботу 10 грудня 1993 року, з внесенням до порядку денного додаткових питань: 1. Про вступ Ю.Мєшкова на посаду президента Республіки Крим. 2. Про дострокове припинення повноважень депутата ВР Криму Ю.Мєшкова. 3. Про заяву Голови ВР Криму Миколи Багрова щодо відставки.

Не захотіла альма-матер претендентом висувати

Зовсім невдало завершилася спроба лідера Федерації профспілок України Олександра Стояна висунути власну кандидатуру претендентом на кандидата у депутати в Донецькому державному університеті, де він в юності навчався і очолював комсомольську організацію вузу. Альма-матер відхилила на своїй конференції запропоновану кандидатуру. Не допомогло і переголосування...

Потрібні конкретні кроки

Голова Верховної Ради України І. Плющ прийняв групу послів, акредитованих у нашій державі: Норвегії — О. Нордслеттена, Фінляндії — Е. Ульфстедта, Данії — К. Фабер-Рода та Швеції — М. Халлквіста на їхнє прохання. Посли передали І. Плющу лист. У ньому повідомляється, що уряди Північних країн рішуче підтримують тристоронню угоду між Президентами України, Росії та США і сподіваються, що її буде втілено у життя протягом найближчого часу.

Людство, підкреслив Голова Верховної Ради, має гіркий досвід використання навіть мирного атому: приклад тому — чорнобильська трагедія. Але ані Чорнобиль, ані ядерна зброя в Україні є не її виною, а бідою. І цей нюанс має бути завжди врахований, коли йдеться про ядерну політику України.

(Закінчення на 2-й стор.)

Дар з берегів Гангу

Антибіотики, протиалергійні і жарознижуючі засоби, створені на основі лікарських трав, вмістив гуманітарний вантаж, доставлений в Україну з Індії. Його символічна передача відбулася 1 лютого в Києві на зустрічі віце-прем'єр-міністра України Миколи Жулинського з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Індія в Україні Судхіром Тукарамом Деваре.

Пакет ліків, вартість яких становить близько 180 тисяч американських доларів, індійський уряд і провідні фармацевтичні фірми країни адресували дитячим лікарням «чорнобильської зони».

Потрібні конкретні кроки

(Початок на 1-й стор.)

Україна твердо і послідовно заявила про свій без'ядерний статус. Першим практичним кроком у цьому напрямі було вивезення — достроково — до Росії усієї тактичної ядерної зброї. Проте компенсувати ці ядерні матеріали нам не поспішають. У результаті, деякі блоки українських АЕС уже невдовзі можуть зупинитися через брак ядерного пального.

Ініціатором Тристоронньої угоди також стала Україна. Ця угода повністю відповідає застереженням, які зробила Верховна Рада України, ратифікуючи Договір «Старт». Подальша діяльність у цьому напрямі, зокрема, приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї — це справа нової Верховної Ради, яка збереться після виборів. Тим більше, що тоді вже буде ясно, хто і як на практиці виконує Тристоронню угоду.

Володимир САВЦОВ.

ТОВАРИШУ ВІТТЕ, ГРАФУ І ЕКС-МІНІСТРУ ШЛЯХІВ СПОЛУЧЕНЬ,

а також першому начальникові руху Південно-Західної залізниці (дуже особисто)

(Початок на 1-й стор.)

Міністр дав відповідь рішучу: якщо були порушення, розбиратися — прокуророві. А депутати краще б подбали про розв'язання проблем економічних: доки за енергоносії платитимемо за цінами у 2,5 раза вищими за світові! Але Верховну Раду не звинувачував: рішення ж бо за висновками комісії приймалися.

... Про це я Вам, Вітте, так, між іншим. Адже тема конференції іншою була, набагато ширшою. Повідомив міністр журналістів про структурні зміни в комплексі, інтегрування національної транспортної системи у світову, перехід її до ринку. Останній, як відомо, нічого оптимістичного нам не обіцяє: порядок на окремо взятому транспорті за хаосу загального — абсурд.

В цілому наголосив, що робота Міністерства вимогам державного регулювання у сфері транспорту відповідає. Але, скажу Вам, мій добрий Вітте, улюблений ваш пасажир набагато вимогливіший за «державне регулювання». А відтак скандальні розслідування по БЛАСКО не справлять на нього особливого враження. Психологія у нього особлива, менталітет інакший. Не здатен він мислити державно. Йому — про те, що створюється нарешті система національного машинобудування. А він скептично: «На які гроші? І коли та система почне ефективно працювати?» Йому — радій, нещасний! — Україна приєдналася до міжнародної Конвенції про обмірювання суден, 1969 року! А він: «А мені який зиск із того? Невже квитки дешевші стануть?» Йому: пишайсь, негідний! — Укрзалізниця вступила до Організації Співдружності Залізниць! А він: «Невже поїзди почнуть прибувати вчасно та спекуляція квитками припиниться?» Почувши навіть про наступне підвищення цін на залізничні квитки у 1,5 раза, наш пасажир лише зручніше прилаштує сумку в купе московського поїзда і незворушно усміхнеться. Тому що пасажир, особливо приміського електротранспорту — тип особливий, не вивчений як слід.

Не все ще у нас, тут, Сергію Юлійовичу, в ажурі — зворотній зв'язок не налагоджено. Тут державним мужам і карти в руки. Почати хоча б з того, що укласти та видати для службового користування словник термінів пасажира. Приміром:

Собака — електричка, що ніколи не приходить вчасно.

Спальний вагон — вагон, в якому хтось взяв та й поцупив геть чисто всі лави.

Оселедці в банці — пасажири приміської електрички.

Ось так, брате Вітте! Роботи — непочатий край! А як за твоїх часів було? Мовчиш. Та я й сама знаю. Потяги всього 20 км на годину ходили. Але як ходили! Красиво: регулярно, з чаєм, і всього по 18 оселедців.., пардон, пасажирів у вагоні! Ох!

Листа відправляти не буду. Пошта у нас погано працює, через той самий транспорт. Побачимось — поговоримо.

Ганна РОМАНЦОВА.

Парламентська хроніка

Бюджет «вибачили». На конституційні положення не вистачило духу

Денне і вечірнє засідання 1 лютого

У тривалих парламентських дебатах довкола проекту Закону «Про державний бюджет України на 1994 рік» нарешті поставлено крапку: на обідню перерву більшість депутатів виходила з почуттям виконаного обов'язку — затвердження бюджету, на їхню думку, створить умови для роботи всіх галузей народного господарства та зменшить конфронтацію законодавчої і виконавчої влади. Щоправда, багатьом ця «крапка» зіпсувала апетит. «Вибачте на слові, якщо це можна назвати бюджетом», — спересердя кинув один з депутатів. На слові вибачили і одразу ж після перерви приступили до обговорення проекту постанови про порядок введення щойно прийнятого Закону.

Після узгодження всіх правок депутати проголосували й за постанову: згідно з нею Закон про державний бюджет вводиться з першого січня з обов'язковим поквартальним перезатвердженням Верховною Радою та з урахуванням наслідків його виконання за попередній квартал.

Наступне питання порядку денного «Про проведення Всеукраїнського референдуму з «Основних конституційних положень про організацію державної влади і самоврядування в Україні», як і очікувалося, також викликало пожвавлення в залі. Вже від самого початку обговорення цього питання було зрозуміло: більшість депутатів «не вибачить» навіть доопрацьований проект з урахуванням пропозицій і зауважень, що пролунали минулого разу. На думку промовців, у цьому проекті так і залишилися суперечності, закладені на початку, зокрема в тих положеннях, де йдеться про поділ влад.

Багато депутатів узагалі виступили проти проведення такого референдуму. Наприклад, Микола Поровський вважає, що краще «кошти затратити на продуктивну сферу, ніж на не потрібний нікому референдум. Чому ми свої обов'язки намагаємося перекласти на плечі виборців? Хто з них буде розбиратися в юридичних тонкощах і в конституційних положеннях?»

З паном Поровським погодилося багато колег. У поверненні до питання символіки, яке, на пропозицію деяких депутатів, також має бути винесене на цей референдум, вони вбачають своєрідний реваншизм тієї частини парламенту, який не сприймає синьо-жовтих кольорів. Але ж саме ці кольори вже репрезентують нашу державу на міжнародному рівні. Зміна символіки тільки зганьбить Україну в очах світу: що це за держава, яка відмовляється від Прапора і Герба вже через два роки свого існування?

У багатьох виступах пролунала і така думка: обговорюючи конституційні основи, парламент ломиться у розчинені двері. Вже двічі депутати розглядали концепції Конституції, вони пройшли серйозні експертизи, то, може, краще виносити на референдум не окремі конституційні положення, а сам Основний Закон. Адже виходить парадоксальна ситуація: нинішня Верховна Рада спричинилася до юридичного створення Української незалежної держави, але не спромоглася на Конституцію. Виходячи з цього «парадоксу», депутат Осадчук назвав нинішній лад... конституційною анархією. Мовляв, до 17-го року і пізніше жили за конституційною монархією, а тепер — за анархією.

Цілковита «анархія» панувала і в залі. Так і не дійшовши найменшої згоди в погляді на Основні конституційні положення і потребу винесення їх на референдум, депутати зійшлися на одному: перенести обговорення цього питання на пізніше.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Інтерв'ю в кулуарах

Василь ЧЕРВОНІЙ, народний депутат України.

Говорити про бездефіцитний бюджет, коли розкрутили колесо інфляції, — наївність. Наша економіка залишилася без легень. Вона не може ні жити, ні рухатися без кредитної емісії, навіть нічим не забезпеченої. А інакше — через місяць ми не зможемо провести посівну. Інша річ, що темпи емісії повинні зменшуватися і складати в місяць не більше 20 відсотків від попередньої.

Щодо мене, найприбутковіша справа — війна й емісія. Можна тільки уявити, як світові фінансові королі погріли руки на Україні.

Микола КОРОБКО, народний депутат України.

Бюджет не є бездефіцитний. І говорити про це некоректно. Його витратна частина навіть на одну третину не забезпечує ті позиції, які мала би забезпечувати. Окрім того, він не викликає довіри. Досвід попередніх бюджетів свідчить, що ніхто не стежить за його виконанням. Якщо раніше ми думали, ніби в Національному банку, в уряді є певне приховування, то тепер складається враження, що просто ніхто не володіє реальною ситуацією. Ніхто сьогодні не скаже, чи можна уникнути емісії, а наступна емісія спричинить подальше погіршення економіки і (вже не скажеш добробуту) існування людей.

Записала Наталя ФІЛІПЧУК.

Закон не треба переписувати щодня

(Початок на 1-й стор.)

Щоб такого не сталося, Комісія з питань законодавства і законності запропонувала внести деякі поправки до чинного Закону про вибори. І керувалася в даному разі, як сказав депутат О.Шеховцов, єдиними намірами: треба зробити все для того, щоб вибори відбулись. Але як бути зі статтею 52, яка забороняє вносити зміни до Закону за рік до нових виборів? Можна її відмінити. Та депутати не погодилися на такий крок. Тоді М.Батіг запропонував поставити дану пропозицію на поіменне голосування і його результати опублікувати в «Голосі України». Але про депутатські наміри з приводу змін у Законі про вибори ми так і не довідаємося, бо народні обранці висловилися і проти поіменного голосування.

Порідлі ряди в сесійному залі засвідчили про те, що багато нинішніх депутатів активно розпочали передвиборну боротьбу, і, звісно, їх більше цікавить не те, чи збере майбутній парламент кворум, а те, чи одержать вони знову заповітні депутатські мандати. Отож спікер Іван Плющ на пропозицію депутата С.Головатого розпорядився з допомогою телефонних дзвінків повернути депутатів до сесійного залу. Адже свої депутатські повноваження вони ще не склали.

Очевидно, сьогодні парламент, уже посиленим складом, знову в вернеться до цього питання.

Постійним комісіям доручено підготувати проект закону про вибори до місцевих Рад і встановити дату виборів. Передбачається, що після цих виборів Закон про представника Президента втратить чинність. Питання, які будуть винесен на всенародний референдум, за словами І.Плюща, потребують додаткового обговорення.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

СПІЛЬНА ЗАЯВА

про результати українсько-американських економічних двосторонніх переговорів 24 — 30 січня 1994 року

1. 24 — 30 січня 1994 року делегація високого рівня на чолі з Міністром економіки України Романом Шпеком відвідала Сполучені Штати Америки. Візит делегації відбувся у відповідності з домовленостями, досягнутими в ході зустрічі між Президентом України Леонідом Кравчуком і Президентом США Біллом Клінтоном в Києві 12 січня 1994 року та їхнім наміром перенести центр двосторонніх відносин з питань, пов'язаних з ядерною зброєю, на розвиток всеосяжного економічного співробітництва.

2. Українська делегація мала зустріч з високими посадовими особами Білого Дому, Державного департаменту, Міністерств фінансів, оборони, торгівлі, енергетики, сільського господарства і офісу Представника США на торговельних переговорах, інших урядових відомств США, в тому числі Агентства міжнародного розвитку, Федерального резервного банку, Експортно-імпортного банку, Корпорації зарубіжних приватних інвестицій, Ради економічних консультантів та Агентства по розвитку торгівлі. 27 січня делегація мала зустріч з лідерами Сенату і Палати представників Конгресу США та американськими діловими колами.

3. Українська делегація поінформувала американських офіційних осіб про кроки, які здійснюються для вирішення економічних проблем України та готовність керівництва українського уряду на найвищому рівні продовжувати ринкові реформи. Американська сторона висловила занепокоєність щодо серйозного економічного стану України та вітала заходи українських властей, спрямовані на подолання економічної кризи шляхом зусиль по приборканню інфляції, лібералізації та стабілізації економіки. Сполучені Штати висловили готовність негайно надати допомогу Україні відповідно до тексту цієї заяви.

4. В центрі уваги під час зустрічей делегації перебували питання розширення двостороннього економічного і торговельного співробітництва. Обидві сторони досягли згоди щодо ряду урядових ініціатив з метою сприяння торгівлі, в тому числі поширення на Україну дії Генералізованої Системи Преференцій, підтримки (включаючи надання технічної допомоги) вступу України до ГАТТ, а також допомогу з боку США у створенні в Україні національного режиму контролю за експортом. Обидві сторони завершили переговори по угоді про уникнення подвійного оподаткування і продовжили переговори по угоді про двосторонній захист інвестицій.

5. Обидві сторони концентруватимуть зусилля на визначених за спільною згодою їхніх пріоритетних секторах з метою сприяння прямим інвестиціям, а також на заходах по полегшенню взаємного доступу на ринки один одного та сприянню інтеграції України в міжнародну економічну систему. Вони вітали активізацію діяльності по розвитку торгівлі з боку США, Зарубіжної комерційної служби і Торговельного представника України, а також створення Українсько-американської бізнесової ради та діяльності Спеціальної американської навчальної програми стажування в галузі бізнесу (САБІТ), Інформаційного центру з питань бізнесу для нових незалежних країн (БІЗНІС). Обидві Сторони погодились також створити спільну Комісію з питань торгівлі та інвестицій і розробили документ щодо сфери компетенції цієї Комісії, який буде підписано в березні 1994 р. Одним з пріоритетів Комісія вважає підготовку проекту плану дій по сприянню розвитку торговельних відносин між двома країнами.

6. Американська сторона вітала відданість України дотриманню санкцій ООН проти Сербії/Чорногорії і взяла до відома втрати, яких зазнає економіка України, внаслідок цих санкцій. Сполучені Штати взяли на себе ініціативу по організації конференції країн—учасниць НБСЄ та міжнародних організацій у Відні 31 січня — 1 лютого ц. р. з метою розгляду труднощів, які виникли у зв'язку з цими санкціями у прифронтових країнах, в тому числі в Україні, і організувати міжнародну підтримку з метою надання допомоги зазначеним країнам в подоланні труднощів, викликаних цими санкціями.

7. Обидві Сторони погодились здійснювати співробітництво на двосторонній основі та вивчати можливості для співробітництва в рамках існуючих багатосторонніх установ в галузі дослідження космічного простору. Сторони погодились скликати засідання експертів у лютому цього року для розгляду конкретних пропозицій та проектів в цій галузі.

8. Сполучені Штати Америки надають першочергового значення успіху демократичних і ринкових реформ в Україні. Враховуючи те, що Україна відіграє стабілізуючу роль в регіоні, її економічна і політична безпека має винятково важливе значення для Сполучених Штатів Америки і Європи. США подали на розгляд плани значного розширення допомоги Україні в 1994 році. Сюди входить, серед іншого, збільшення технічної допомоги та додаткове фінансування приватних інвестицій і через Корпорацію зарубіжних приват[них] інвестицій надання гарантій для підтримки американських інвестицій в Україну, а також збільшена невідкладна гуманітарна допомога для полегшення соціальних наслідків перехідного періоду. Сполучені Штати надають цю допомогу для підтримки реформ в Україні, і для того, щоб ця допомога надавалася і надалі та була ефективною, реформи мають продовжуватись.

9. Американська Сторона збільшить фінансування безпечного і надійного демонтажу стратегічної ядерної зброї, а також знищення звичайних озброєнь. Визнаючи той факт, що безпечний і надійний демонтаж стратегічної ядерної зброї в Україні, на що дав згоду Президент Леонід Кравчук, зміцнює безпеку Сполучених Штатів і всього світу, Сполучені Штати закликають та продовжуватимуть закликати інші країни до надання фінансової та технічної допомоги з метою підтримки цих зусиль.

10. Обидві сторони визнали, що конверсія оборонної промисловості є пріоритетом для успішної перебудови української економіки. Українська делегація обговорила це питання в Міністерстві оборони США. Обидві сторони домовились провести перше засідання Американсько-українського комітету по конверсії оборонної промисловості в Києві в березні цього року. Комітет обговорить проекти конверсії оборонної промисловості, включаючи питання, що стосуються фінансування забезпечення житлом та перепідготовку військовослужбовців, які будуть звільнені в процесі роззброєння і демобілізації.

11. В результаті переговорів, проведених в Міністерстві сільського господарства США, обидві Сторони погодились розширювати співробітництво і американська сторона погодилась надати технічно-фінансову допомогу, зокрема, у формі консесійних кредитів в галузі сільського господарства. Делегація Міністерства сільського господарства США відвідає Україну у лютому 1994 р. для розгляду практичних заходів надання такої технічної і фінансової допомоги.

12. Українська делегація мала зустрічі з представниками Міжнародного валютного фонду і Міжнародного банку реконструкції і розвитку з метою обговорення ролі, яку ці установи можуть відіграти в наданні ресурсів на підтримку переходу України до ринкової економіки. США готові працювати з своїми партнерами по «Групі Сімки» та з міжнародними фінансовими організаціями з метою негайної мобілізації додаткової допомоги на підтримку програми всеосяжних реформ, розробленої Україною і МВФ. Сполучені Штати Америки висловили занепокоєність у зв'язку з важкою ситуацією в енергетичному комплексі України, а також готовність працювати разом з Україною на двосторонній і багатосторонній основі для надання Україні допомоги в її пристосуванні до підвищення цін на енергоносії, що є частиною більш широкої програми реформ.

13. Українська делегація також провела роботу по підготовці візиту Президента Леоніда Кравчука до Вашингтона, який заплановано на березень 1994 року. Цей візит надасть можливість розглянути двосторонню Хартію про партнерство, дружбу і співробітництво між США і Україною, яка підтвердить відданість двох країн принципам незалежності, суверенітету та територіальної цілісності кожної з країн, а також ряд інших важливих двосторонніх угод, включаючи угоду про взаємний захист інвестицій та угоду про уникнення подвійного оподаткування.

ЛЮДИНА ЧЕРПАЄ СИЛИ НЕ ВІД АСФАЛЬТУ

Автор цього матеріалу — людина непересічна. Морський офіцер у минулому, він згодом здобув ще один фах у Київському політехнічному інституті. Пройшов школу бізнесу — директором радянсько-австрійсько-американського підприємства. Сільські його витоки з часом узяли своє, і, закінчивши Українську сільськогосподарську академію, він два роки тому очолив найвідсталіший у Згурівському районі на Київщині колгосп «Росія». На той час «Росія» була прикладом, як не треба господарювати. Та за два роки тут сталися разючі зміни.

У ЖИТТІ кожного з нас настає період, коли треба чітко визначитись, чого прагнеш, що ти можеш зробити, щоб залишити людям пам'ять по собі.

Ще морським штурманом, прокладаючи борозну в солоних водах Північного Льодовитого океану, я часто подумки летів туди, де закопана пуповина, — на село. Але так сталося, що повернувся я до землі тільки два роки тому. На жаль, у нас усе, що робиться нестандартно, не сприймається. За відомих недавніх часів мене не пускали на село, тому що я був морським офіцером. Мовляв, керувати на селі морський офіцер не зможе. Хіба що вилами махати на дворі. Не допоміг і диплом КПІ. Працюючи в бізнесі, допомагав селянам як посередник. Але то було не те. Я не бачив кінцевих результатів, не бачив свого внеску в сільське господарство. Хотів повністю присвятити себе організаторській роботі на селі, але бар'єри були нездоланні. Довелося закінчити сільськогосподарську академію.

Відверто кажучи, друзі і знайомі могли прилаштувати десь поблизу Києва у сильне сільськогосподарське підприємство. Але мені хотілося проявити себе за екстремальної ситуації. Тільки тоді почуваєшся чоловіком. Тож і обрав «Росію». Нині вперше в житті роблю те, що хочу.

Щоправда, перший млинець пішов нанівець. 16 серпня 1991 року на загальні колгоспні збори господарства «Росія» мене не пустили. Районне керівництво побачило, що я не збираюся гнути перед ним спину, а працюватиму за своїми методами.

Потім було 19 серпня — гекачепістський путч у Москві. Багато з тих, хто стояв на перешкоді мрії, опинилися на узбіччі. А селяни, які перебивалися з хліба на квас, все-таки повірили мені і, скинувши мого попередника, наприкінці січня 1992 року обрали мене своїм керівником.

Вважаю, що головне у роботі керівника — побудова нормальних стосунків з людьми. Про амбіції, емоції, істерику, нерви треба забути, коли керуєш колективом. І варто пам'ятати прописну істину: за екстремальної ситуації (в якій ми нині) державу і суспільство врятує тільки мудрість народна. Тому що за таких умов розкривається все природне обдарування людини. Спрацьовує інстинкт самозбереження.

Для мене було важливо «запалити» своїми ідеями селян, створити колектив однодумців. Нелегко, але це мені вдалося. Хоча на перших порах вовком хотілося вити. Ну чому так: ти прийшов допомогти, витягти, облаштувати життя людям, а тебе сприймають навпаки?

Взяти хоча б лемент, який зчинили мої «доброзичливці» довкола кредитів, які взяв, як тільки очолив господарство. А що було робити, коли на рахунку нуль, коли 50 корів у стаді не доїлися, коли надої на корову впали до 1200 кілограмів, земля у «Росії» забула, що таке органіка? Без кредитів, без грошей неможливо було зупинити той обвал, під яким конали і господарство, і села. Весь світ живе в рахунок кредитів. І нічого, розцвітає. То чому я мав іти не битим шляхом, а продиратися крізь хащі? До того ж, знав і передбачав: за галопуючої інфляції, придбавши техніку, я одним екскаватором, продавши його через кілька місяців, зможу погасити кредит з процентами, який взяв у 1992 році.

За два роки повністю оновили машинно-тракторний парк господарства — придбали 117 одиниць нової техніки. Оновили й стадо корів. Почали вивозити органіку на поля.

Результати не забарилися. Торік зернові в «Росії» вродили по 36 центнерів з гектара, що на 12—15 центнерів більше, ніж у попередні роки. Середній надій на корову по колгоспу — 3300 кілограмів.

Придбавши техніку, ми повністю відмовились від дорогого найманого транспорту. У колгоспну касу потекли гроші.

До речі, вони валяються на землі. Тільки нагинатися треба. Було, приміром, у господарстві кілька пустих ємкостей. Закупили ще декілька і облаштували нафтобазу. Здаємо її в оренду, маємо з цього 10 відсотків пального. І горя не знаємо.

Два новісіньких ЛАЗи обійшлися мені в сорокамільйонний кредит плюс проценти. Вони обслуговують мешканців сіл, що входять до господарства, возять їх до райцентру, до залізничної станції. Від цієї діяльності у найгіршому разі матимемо за місяць 150 мільйонів готівки. Завжди зможемо виплатити своєчасно зарплату. Нас не стосуються банківські проблеми з готівкою. У нашій касі вона є завжди.

Трапилася нагода — вихопили будівельне обладнання. У травні першу продукцію має видати бетонний вузол потужністю 40 кубічних метрів на годину. Це нові прибутки, бо ж зможемо продавати бетон усім господарствам регіону. З другого боку, це дасть змогу відкрити 40 нових робочих місць. Вигода очевидна. І все це знову ж таки за рахунок кредитів.

З часом мої селяни зрозуміли, що нинішніх наших карбованців не наскладаєш, а от коли перевести їх у нерухомість та техніку, то буде віддача, буде прибуток. А все це вкупі буде заставою під кредити, на випадок, не приведи Господь, чогось... Але за два роки отого «чогось» не сталося, зуміли погасити старі борги і взяли нові кредити. Життя ж не стоїть на місці.

Нині особливу увагу приділяємо житловому будівництву та облаштуванню побуту працівників колгоспу. У червні здамо перші три (з десяти, що споруджуються) житлові будинки. А всього збудуємо 50.

Щоб мати майбутнє, треба багато будувати. Шкода тільки, що мій попередник і голова сільради були досить поступливими до зовсім випадкових для господарства людей і за безцінь продали дачникам 40 дворів. А там могли б осісти і працювати приїжджі доярки, механізатори, спеціалісти середньої ланки, інтелігенція, а не дачники. І мій попередник вже не працює тут, і голова виконкому звільнений, але мені від того не легше. 40 дворів уже, як кажуть, не наші.

Зате нашими, тобто наших селян, є 400 міні-тракторів, 400 велосипедів, 36 мотоциклів, 20 бензопил, 50 автомобільних причепів, 107 кольорових телевізорів, які, взявши кредит, господарство закупило, а потім через деякий час продало людям. Скажімо, у лютому минулого року вони ще не могли дозволити собі купити ці речі — дорого. А через місяців три, п'ять, шість, коли зарплата зросла у п'ять разів, придбали їх без проблем. Скажете, гра на економічному становищі, інфляції? Так. Але ж, беручи кредити, господарство ризикнуло.

Отакі наші реалії. А планів і задумів чимало. Скоро колгосп стане агрофірмою з повним циклом виробництва, зберігання і переробки сільськогосподарської продукції. Вже закладено фундамент плодоконсервного, м'ясо-ковбасного цехів. Дещо з обладнання для них уже маємо, на решту — є домовленості про поставки. У планах — створення механізованого загону з надання послуг іншим організаціям та господарствам, що забезпечить нові прибутки. Так що невдовзі зможемо обходитись і без кредитів. Втім, не зарікаюсь: а раптом вигорить якась справа і терміново знадобляться великі кошти? Що ж, візьмемо знову. Слава Богу, господарству вже є що заставляти.

Олександр НІДЗІЄВ,
голова колгоспу «Росія».
Згурівський район
Київської області.

Резонанс

З КИМ МАТИ СПРАВУ

Свої міркування з приводу статті радника Президента України Валерія Кравченка «Хочеш торгувати на експорт — сплати податок або внеси заставу» («ГУ» від 18.01.94 р.) розпочну з його ж слів, які завершують виступ: «Запропонована схема регулювання зовнішньої торгівлі націлена на перспективу...»

Це саме так, бо вона втілює загальноприйняті принципи побудови зовнішньоекономічної діяльності у цивілізованих країнах, тобто у світі ринкової економіки. Тому й названі автором недоліки існуючого механізму регулювання і запропоновані ним зміни здебільшого слушні і заслуговують на підтримку.

Справді, захоплення адмініструванням не привело до позитивних зрушень у цій галузі. Справедлива теза й про те, що зовнішньоторговельне і валютне регулювання треба будувати так, щоб воно відповідало ринковим засадам та загальноприйнятним у світі принципам, якщо ми прагнемо увійти до світової економічної спільноти. Заслуговує на підтримку висловлений радником принцип рівності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності незалежно від форми власності — державної, приватної чи якоїсь іншої, без надання жодних винятків, переваг чи пільг. Те саме можна сказати і про запропонований ним договірний механізм регулювання експорту.

Однак ми живемо не в умовах ринку, а в державі так званої перехідної економіки. Найкращі і найпрогресивніші пропозиції можуть лишитися деклараціями, якщо ми не зважатимемо на реалії.

У своєму виступі Валерій Кравченко лиш побіжно згадав Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність», який, до речі, був визнаний як один із найпрогресивніших і в якому більшменш передбачено те, про що згадує радник. Але, на жаль, декрети Кабінету міністрів з цих питань та деякі постанови уряду, що вийшли в 1992 — 1993 роках, значно обмежили чинність закону. До речі, цим законом передбачено, що проведення єдиної зовнішньоекономічної діяльності в Україні — прерогатива Міністерства зовнішніх економічних зв'язків. Воно є головним координуючим органом в усіх сферах цієї діяльності. Однак на практиці ми бачимо інше. Неузгодженість дій і розпорошення зусиль серед численних органів державного управління, ряду міністерств і відомств, за своїми функціями далеких від зовнішньоекономічної діяльності, призводить до непорозумінь як між нашими структурами, так і з іноземними партнерами, котрі часто не можуть з'ясувати, з ким їм потрібно мати справу.

Щоб наші економічні відносини з іноземними партнерами базувались на міжнародно-правових нормах, і зокрема на Віденській конвенції про міжнародні угоди, і проходили відповідну попередню експертизу, щоб Україна мала своє обличчя у міжнародній економічній спільноті і активно з нею співпрацювала, потрібно, щоб у державі цим займався один орган — Міністерство ЗЕЗ.

Економіка України тільки починає реформуватись у ринкову. Перехідний період триватиме, щонайменше, кілька років, тому, гадаю, уряд просто не зможе повністю відмовитися від нетарифного засобу регулювання експорту. Треба бути реалістами. І в Росії нетарифне регулювання експорту є. Інша річ, що необхідно не розширювати, а зменшувати перелік товарів, які підпадають під режим ліцензування і квотування, враховуючи інтереси України та її становище як на ринку країн СНД, так і країн далекого зарубіжжя. Поступово слід відмовлятися від інституту спецекспортерів.

Вважаю, що для стимулювання експорту потрібно скасувати експортне мито на більшість видів товарів, а також усунути подвійне (тарифне і нетарифне) регулювання експорту на одні і ті ж товари.

Про бартер. Усім відомо, що існує він не від доброго життя. Однак сьогодні без нього не обійтись. А тому для збільшення обсягів надходження продукції, що не належить до критичного імпорту, необхідно скасувати податок на добавлену вартість на бартерні операції не тільки на комплектуючі та сировину для власних потреб і паливо-мастильні матеріали, а на всі товари, що належать до критичного імпорту.

Кілька думок про регіональні зовнішньоекономічні зв'язки. Як відомо, хліб вирощують і сталь виплавляють не в Києві. Численні виробничі контакти, що склалися між підприємствами в межах колишнього СРСР, тепер перетворилися на зовнішньоекономічні. Вони й нині з великими труднощами, але продовжують розвиватися. У цьому важливу роль мають і можуть відіграти регіональні управління МЗЕЗ, які є в кожній області. Їх діяльність могла б бути ефективнішою, якби в рамках Закону «Про зовнішньоекономічну діяльність» управління МЗЕЗ в областях мали такі важелі впливу на зовнішньоекономічну діяльність у регіоні, як повинно мати МЗЕЗ у державі. Підкреслюю — повинно, бо поки що наше міністерство не має змоги по-справжньому впливати на формування зовнішньоекономічної політики України. А напрямів діяльності, на мій погляд, може бути в компетенції регіональних управлінь МЗЕЗ багато. Основні з них: регулювання регіонального експорту-імпорту із запровадженням повідомчої реєстрації експортних контрактів; залучення і координація іноземних інвестицій; реєстрація не тільки іноземних інвестицій, а й спільних підприємств; координація діяльності іноземних юридичних осіб у регіоні; створення регіональних банків інформації з питань ЗЕД тощо. Але це вже тема іншої розмови.

Валерій ЖОВТЕНКО,
начальник управління зовнішньоекономічних зв'язків Черкаської облдержадміністрації.

Конверсія

«Оборонка»: праски, годинники, відеоплеєри

Чернігівська оборонка дедалі впевненіше стає на захист економічної та політичної незалежності України. Як повідомив на прес-конференції заступник глави облдержадміністрації Володимир Савченко, в 1994 році більшість промислових підприємств ВПК освоять випуск товарів для народу, зокрема прасок, електропилок, млинів для дроблення зерна і т.п. На ніжинському заводі «Прогрес» передбачається виробити 7,5 тисячі швейних машинок, на борзнянському «Квадрі» — 24 тисячі електронних годинників, на городнянському «Агаті» — 12 тисяч переносних телевізорів, на чернігівській «Чезарі» — перші партії відеоплеєрів «Амфітон» та пральних машин. Ця продукція становитиме 62 відсотки загального обсягу виробництва конверсійних підприємств області.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Нове покоління

Урок ведуть вундеркінди

Серію відкритих уроків для своїх колег — учнів Кіровоградської музичної школи № 2 дали кияни Андрій Белов і В'ячеслав Зубков. Незважаючи на юний вік, у вихованців Київської середньої спеціальної школи ім. Лисенка солідний «стаж» виступів на міжнародних конкурсах. Так, 12-річний Андрій посів друге місце на міжнародному конкурсі скрипалів у Німеччині, залишивши позаду двадцятьох конкурентів. У його репертуарі кілька десятків концертів з творів найвідоміших авторів світу, як і в його товариша В'ячеслава — піаніста, якому пророкують велике майбутнє. Юні музики дали концерти і для дорослих у залі обласної філармонії.

Микола ВОЛОК.

А як у них!

ЦЕНЗУРА — СКРІЗЬ. МОТИВИ — РІЗНІ

29 січня, по закінченні чотириденного міжнародного семінару-практикуму «Засоби масової інформації і вибори» організатори — з канадської сторони професор Петро Потічний, з української перший віце-президент Держтелерадіо України Зиновій Кулик — дали заключну прес-конференцію для засобів масової інформації України.

Як стало відомо з відповідей канадських учасників семінару, у Канаді (як і скрізь) можливі випадки, коли редакторат не погоджується з позицією журналіста і вносить правки в авторські статті. Але в такому випадку автор має право на зняття свого прізвища. Має право редакторат і на відхилення статті в цілому. Але робити це з політичних міркувань у країні, де немає монополії на пресу, невигідно: журналіст звернеться до конкурентів. Це навіть не спало на думку канадським учасникам семінару — вони говорили лише про професійну досконалість матеріалів. Відповідаючи на запитання вашого кореспондента, чи можливі демократичні вибори, коли група співробітників Держтелерадіо у прямому ефірі говорить про політичну цензуру, професор Петро Потічний заявив: звичайно, ні. Але дипломатично підкреслив: відповідальність за це несуть ті, хто говорить про цензуру. А він особисто своє твердження ставить в залежність від того, чи існує ця цензура насправді. Зиновій Кулик додав: коли співробітники молодіжної студії «Гарт» (це саме вони говорили про цензуру) подали позов до суду, їм порекомендували відкликати позов, оскільки вони неспроможні довести жодного факту цензурування. І гучна кампанія про цензуру на Держтелерадіо швидко припинилася. Так само швидко, як розпочалася. А причину її пан Кулик бачить у передвиборчих мотивах: пан Павлюк, керівник «Гарту», зареєструвався кандидатом у народні депутати і йому, мовляв, потрібна політична реклама.

Учасники семінару вирішили: оскільки за 4 дні неможливо обговорити всі аспекти діяльності засобів масової інформації у передвиборчій боротьбі, ця зустріч канадських і українських журналістів — не остання.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Нарвалися...

ВИНАГОРОДА 100 МІЛЬЙОНІВ

Наприкінці минулого — початку нинішнього років органами внутрішніх справ області зафіксовано низку вибухів у приміщеннях різних комерційних структур, квартирах бізнесменів. Останній — в офісі приватного малого підприємства «Орбіта» в Ужгороді. На жаль, правоохоронні органи поки не зуміли вийти на слід злочинців. Можливо, їм допоможе в цьому винагорода, встановлена Спілкою підприємців, фермерів та інвесторів Закарпаття. Її рада запропонувала 30 мільйонів карбованців тому, хто надасть відповідну інформацію, і 100 мільйонів — оперативній групі чи працівнику, які розкриють ці злочини.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Продиктовано в номер

На мітинг прийшло 60 осіб

1 лютого у Сімферополі на площі Леніна планувалося провести мітинг переможців, присвячений обранню президентом Республіки Крим голови Республіканської партії Криму — партії «Республиканского движения Крыма» Юрія Мєшкова. Однак зібралося близько ста осіб, і ті — похилого віку. Один із організаторів мітингу, голова «Русского общества Крыма» Анатолій Лось повідомив, що мітинг буде перенесено на неділю, 6 лютого.

А в Севастополі, на площі Нахімова 1 лютого о 17 годині мало відбутися так зване «віче переможців». Напередодні ваш кореспондент розмовляв з членом т.зв. «Российского народного совета Севастополя» О.Кругловим. За його словами «віче буде проведене, якщо зберуться люди». Людей прийшло менше, ніж у Сімферополі, — 60 осіб. Розхвалювали Юрія Мєшкова, бажали йому одного: якнайшвидшого возз'єднання півострова з Росією.

Браво, прес-клуб «Право»!

Розпочав свою роботу київський прес-клуб «Право». Ця громадська організація створена недавно й об'єднує юристів, журналістів, підприємців. Її мета — проводити політологічні та соціологічні дослідження, експертизи законопроектів, чинних правових актів тощо.

До злочинця з науковим підходом

В Українській академії внутрішніх справ відбулася науково-практична конференція, де обговорювались результати науково-дослідних робіт, проекти нових законодавчих і нормативних актів, спрямовані на більш рішучу й ефективну боротьбу зі злочинністю.

Над вирішенням наукових проблем в Академії нині працює понад 20 докторів та 260 кандидатів наук, серед них чотири дійсних членів та членів-кореспондентів академій правових та педагогічних наук України.

Щоб не змінився вітер

Польща може надати Україні активну допомогу у здійсненні економічних реформ. Про це заявив глава польського зовнішньополітичного відомства А.Олеховський під час зустрічі з Надзвичайним і Повноважним Послом нашої держави в Польщі Г.Удовенком. Сторони обговорили перспективи розвитку двосторонніх відносин. Український посол, зокрема, наголосив на важливості продовження курсу Варшави на тісну співпрацю з Києвом.

Російська армія готова прийти на Балкани

Це стверджує лідер так званої Ліберально-демократичної партії Росії В.Жириновський. На мітингу в чорногорській столиці Підгориці він заявив, що 300 тисяч російських солдатів, котрі нині перебувають на території Німеччини, можуть бути передислоковані до Балкан на підмогу сербам. За його словами, в районі боснійського міста Брчко група російських офіцерів — прихильників ЛДПР застосує нову таємну зброю, щоб вгамувати запал політиків, які планують бомбувати сербські позиції у Боснії.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Точка зору

Два кравці європейської сорочки

(Закінчення. Початок у номері за 1 лютого ц.р.).

Німеччина і Україна перебувають сьогодні у складному процесі реального державотворення. Але якщо Німеччина йде шляхом внутрішніх перетворень завершального етапу, то в Україні цей процес тільки-но розпочався по-справжньому. Української нації у класичному розумінні цього слова фактично не було, як майже ніколи не було свободи.

На жаль, деколонізація України відбулася практично на кілька десятиріч пізніше, ніж в африканських країнах. І, крім того, на наше горе, це відбувається саме тоді, коли загальносвітова інтернаціоналізація об'єктивно стає необоротним законом. Є небезпека, що нова нація може так і вмерти, не народившись, не в силі протистояти тиску вже не Росії, а цілого світу. Культурна цілісність тільки одна й може дати надію на збереження самовідчуття українця. Адже ми ще не нація, а лише національний розчин. І чи набуде цей розчин потрібної концентрації — от у чому питання! Приміром, кров кожної нації — підприємці — навряд чи будуть національні. Вони, новонароджені, вже за своїм генетичним кодом, на жаль, інтернаціональні. Вони можуть набути з часом певного національного забарвлення, можуть давати гроші на розвиток національної культури, але завжди сидітимуть на окремій гілляці.

Національна держава — це перш за все ознака особливої цінності кожного співвітчизника і величезна відповідальність за нього. Це безліч простих, але вкрай потрібних речей, які дозволяють виживати кожному новому поколінню: хліб голодному, ліки хворому, захист скривдженому. Як казав мудрий римлянин Луцій Анней Сенека, «багатство складається з багатьох речей, а не з багатьох нестач... Бути бідним не означає мати мало, а означає багато чого не мати». Національне відродження — це не лише нові клейноди, пісні та державні посади, а перш за все гатунков новий стан людини, її нове відчуття особистої належності до нової спільності. Спільності, яка захистить і відкриє нові, не можливі раніше шляхи саморозвитку для кожного.

Але, мабуть, не слід забувати і про те, що колись завважував пристрасний романтик Шіллер, аналізуючи законодавство Лікурга: «Всім можна пожертвувати заради держави, але тільки не тим, для чого сама держава не більш як засіб. Держава ніколи не є самоціллю: вона існує лише як умова...»

Певно, славнозвісна сучасна німецька модель «соціальної ринкової економіки» — прагматична спроба своєрідного поєднання цих двох державотворчих позицій. Слід зазначити, що шлях такої гармонізації відносин громадянина і держави не був простий. Був період, коли, приміром, тягар податків не мав аналогів у Європі. Саме король Пруссії наголошував на тому, що «прибутки держави можуть мати надійні гарантії лише в головних потребах людей», і згідно з цим дивовижно швидко росли непрямі податки на м'ясо, пиво, горілку, каву, сіль, тютюн і таке інше. Але ж, хоч би що ми думали з цього приводу, зиск мала-таки держава, а не бозна-хто! На жаль, мабуть, важко знайти окрім України ще таку незалежну державу, яка так цілеспрямовано і старанно створювала цілковиту залежність своїх громадян від виробників сусідніх держав (навіть у найелементарніших, найпримітивніших потребах). На найважливішому етапі національного державотворення, саме тоді, коли на покоління закладаються основи нової національної свідомості, раптом з'ясувалося, що державі потрібні лише громадяни-робітники і зовсім байдужі громадяни-споживачі. Виявилося, що державі потрібна лише наша праця і не потрібні отримані за цю працю гроші. І чого дивуватись? Таких грошей вона й сама собі надрукує стільки, скільки потрібно. Не дбаючи особливо про розвиток національного виробництва і не дуже пильно придивляючись до того, що потрапить до «національних» шлунків, печінок, легень й запаморочених голів. Та все ж доцільно пригадати й те, що створенню бісмаркової єдиної Німеччини передувало подвоєння обсягів промислового виробництва, а розбудовуючи нову національну спільність, «залізний канцлер» удався до справді нової соціальної політики, яка згодом переросла у нову політику реформ, зміцнення соціальних гарантій робітників, підвищення рівня соціального захисту. Національна держава і громадяни дедалі тісніше з'єднувалися пуповиною взаємозалежності.

Сучасна Німеччина враховує власний історичний досвід державотворення. Переконливим свідченням цього став так званий «Пакт соціальної солідарності», прийнятий бундестагом 25 травня 1993 року. Цей документ стосується державної підтримки процесу оновлення Східної Німеччини і передбачає додаткові інвестиції у розмірі 70 млрд. марок за рахунок підвищення податків у західних федеральних землях. Одночасно з реформами у сфері управління і системі освіти передбачають уніфікацію загального рівня заробітної плати у західних і східних землях до 1996 року. Ця своєрідна форма державної поваги до співгромадян складної історичної долі, безсумнівно, позначиться на процесах оновлення національної свідомості. Нам в Україні навряд чи слід розраховувати на рятівні валютні мільярди, але на самоповагу й елементарну національну гідність наш суверенний, вимучений історією народ має незаперечне право.

Олег ГОРЕНКО.

Мангейм—Мюнхен—Київ.

Закон України Про охорону прав на винаходи і корисні моделі

Постанова Верховної Ради України

Про введення в дію Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»

Верховна Рада України постановляє:

1. Ввести в дію Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» з 1 липня 1994 ро-
ку.

2. До приведення законодавства у відповідність із Законом України «Про охорону прав на винахо-
ди і корисні моделі» чинні акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Встановити що:

цей Закон застосовується до правовідносин, що виникли після введення його в дію; авторські
свідоцтва СРСР на винаходи є чинними в Україні; автори спільно з заявниками можуть клопота-
ти про видачу патентів України на винаходи, що охороняються авторськими свідоцтвами СРСР.
У випадках видачі таких патентів дія відповідних авторських свідоцтв СРСР в Україні припиня-
ється. Строк дії зазначених патентів становить 20 років від дати подання заявки на видачу автор-
ського свідоцтва. Спори щодо видачі патентів України на винаходи, що охороняються авторськи-
ми свідоцтвами СРСР, розв'язуються у судовому порядку; будь-яка особа, яка до дати подання
клопотання про видачу патенту України на винахід, що охороняється авторським свідоцтвом СРСР,
сумлінно в інтересах своєї справи або свого підприємства використала в Україні зазначений вина-
хід або зробила необхідні для цього приготування, має право продовжити використання винаходу
або використати його відповідно до таких приготувань без укладання угоди з власником патенту.
При цьому авторам винаходу сплачується винагорода в порядку, встановленому для виплати ви-
нагороди за винаходи, що охороняються авторськими свідоцтвами СРСР; авторське свідоцтво
СРСР чи патент України на винахід може бути визнано недійсним у порядку, встановленому цим
Законом, у разі невідповідності винаходу умовам охороноспроможності, визначеним законодав-
ством, що діяло на дату подання заявки; заявки на видачу патентів України на винаходи, діловод-
ство за якими не завершено на 1 липня 1994 року, розглядаються у порядку, встановленому цим За-
коном. При цьому відповідність винаходів умовам патентоспроможності визначається згідно з зако-
нодавством, що діяло на дату подання заявки; чинні патенти України на винаходи, видані відповід-
но до законодавства, що діяло до 1 липня 1994 року, прирівнюються щодо правового режиму до па-
тентів на винаходи, виданих згідно з цим Законом; Кабінет Міністрів України може встановлювати
на підставі міждержавних угод інший порядок реалізації прав, ніж той, що передбачено пунктом 2
статті 4 цього Закону; до створення відповідного довідково — пошукового апарату українською
мовою матеріали щодо одержання патентів України можуть подаватися російською мовою; до
створення необхідної патентно-інформаційної бази патенти України на винаходи можуть видавати-
ся без проведення експертизи заявок по суті на строк до 5 років від дати подання заявки під відпові-
дальність його власника без гарантії чинності патенту. Стосовно винаходів, на які видані такі патен-
ти, не застосовується пункт 2 статті 5 Закону України «Про оподаткування доходів підприємств і
організацій». 4. Кабінету Міністрів України: подати на розгляд Верховної Ради України пропози-
ції про зміни і доповнення до законодавчих актів України, що випливають із Закону України «Про
охорону прав на винаходи і корисні моделі»; привести рішення Уряду України у відповідність з
цим Законом; забезпечити перегляд і скасування міністерствами і відомствами України їх норма-
тивних актів, що суперечать цьому Закону; відповідно до компетенції видати правові акти, пе-
редбачені цим Законом; забезпечити до 1 липня 1997 року створення довідковопошукового апара-
ту та патентно-інформаційної бази, необхідних для застосування цього Закону; затвердити тим-
часовий порядок видачі патентів України на винаходи без проведення експертизи заявок по суті;
затвердити порядок виплати винагороди авторам винаходів, що охороняються авторськими свідоц-
твами СРСР; створити державну систему депонування штамів мікроорганізмів.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ,
23 грудня 1993 року

Цей Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку з одержанням і використанням права власності на винаходи і корисні моделі в Україні.

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення

У цьому Законі нижченаведене вживається у такому значенні:

Відомство — Державний комітет України з питань інтелектуальної власності (Держпатент України) разом з підпорядкованими йому підприємствами, установами і організаціями;

винахід (корисна модель) — результат творчої діяльності людини у будь-якій галузі техно-

винахідник — людина, творчою працею якої створено винахід (корисну модель);

патент — патент України на винахід (корисну модель);

запатентований винахід (корисна модель) — винахід (корисна модель), на який видано патент;

особа — громадянин або юридична особа;

заявка — сукупність документів, необхідних для видачі патенту;

заявник — особа, яка подала заявку;

пріоритет заявки (пріоритет) — першість у поданні заявки;

дата пріоритету — дата подання заявки до Відомства чи до відповідного органу держави — учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності, за якою заявлено пріоритет;

роботодавець — особа, яка найняла винахідника за трудовим договором (контрактом);

міжнародна заявка — заявка, подана згідно з Договором про патентну кооперацію;

Реєстр — Державний реєстр патентів України на винаходи або Державний реєстр патентів України на корисні моделі.

Стаття 2. Відомство

1. Відомство забезпечує реалізацію державної політики у сфері правової охорони винаходів (корисних моделей), приймає до розгляду заявки, проводить їх експертизу та державну реєстрацію патентів на винаходи (корисні моделі), публікує офіційні відомості, видає патенти, а також виконує інші функції згідно з Положенням про Державний комітет України з питань інтелектуальної власності, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. На договірних засадах Відомство може надавати інформацію про рівень техніки та інші послуги стосовно інформації і документації.

3. Фінансування діяльності Відомства провадиться за рахунок коштів, передбачених державним бюджетом.

Стаття 3. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про винаходи (корисні моделі), то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 4. Права іноземних осіб

1. Іноземні особи мають рівні з особами України права, передбачені цим Законом, відповідно до міжнародних договорів України чи на основі принципу взаємності.

2. Іноземні та інші особи, що проживають чи мають постійне місцезнаходження поза межами України, у відносинах з Відомством реалізують свої права через представників, зареєстрованих згідно з Положенням про представників у справах інтелектуальної власності, яке затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ II
ПРАВОВА ОХОРОНА ВИНАХОДІВ (КОРИСНИХ МОДЕЛЕЙ)

Стаття 5. Умови надання правової охорони

1. Правова охорона надається винаходу (корисній моделі), що не суперечить суспільним інтересам, принципам гуманності і моралі та відповідає умовам патентоспроможності.

2. Об'єктом винаходу може бути:

продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини);

спосіб.

Об'єктом корисної моделі може бути конструктивне виконання пристрою.

3. Згідно з цим Законом не можуть одержати правову охорону: відкриття, наукові теорії та математичні методи;

методи організації та управління господарством;

умовні позначення, розклади, правила;

методи виконання розумових операцій;

програми для обчислювальних машин;

результати художнього конструювання;

топології інтегральних мікросхем;

сорти рослин і породи тварин тощо.

4. Особливості охорони прав на віднесені до державної таємниці винаходи (корисні моделі) визначаються спеціальним законодавством.

5. Право власності на винахід (корисну модель) засвідчується патентом.

Строк дії патенту на винахід становить 20 років від дати подання заявки до Відомства.

Строк дії патенту на корисну модель становить п'ять років від дати подання заявки до Відомства і продовжується Відомством за клопотанням власника патенту, але не більш як на три роки.

Дія патенту припиняється достроково за умов, викладених у статті 27 цього Закону.

6. Обсяг правової охорони, що надається патентом, визначається формулою винаходу (корисної моделі). Тлумачення формули повинно провадитися в межах опису винаходу (корисної моделі) та відповідних креслень.

7. Дія патенту, виданого на спосіб одержання продукту, поширюється і на продукт, безпосередньо одержаний цим способом.

Стаття 6. Умови патентоспроможності винаходу

1. Винахід відповідає умовам патентоспроможності, якщо він новий, має винахідницький рівень і є промислово придатним.

2. Винахід визнається новим, якщо він не є частиною рівня техніки. Об'єкти, що є частиною рівня техніки, для визначення новизни винаходу можуть враховуватися лише окремо.

3. Рівень техніки включає всі відомості, які стали загальнодоступними в світі до дати подання заявки до Відомства або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету.

4. Рівень техніки включає також зміст будь-якої заявки на видачу патенту України та міжнародної заявки, в якій зазначена Україна, в тій редакції, в якій її було подано спочатку, за умови, що ця заявка або виданий за нею патент згодом будуть опубліковані у встановленому порядку і що дата подання такої заявки або, якщо заявлено пріоритет, дата її пріоритету передує відповідній даті, зазначеній у пункті 3 цієї статті.

5. На визнання винаходу патентоспроможним не впливає розкриття інформації про нього винахідником або особою, яка одержала від винахідника прямо чи опосередковано таку інформацію, протягом 12 місяців до дати подання заявки до Відомства або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету. При цьому обов'язок доведення обставин розкриття інформації покладається на особу, заінтересовану у застосуванні цього пункту.

6. Винахід має винахідницький рівень, якщо для фахівця він не випливає з рівня техніки. При оцінці винахідницького рівня зміст заявок, зазначених у пункті 4 цієї статті, до уваги не береться.

7. Винахід визнається промислово придатним, якщо його може бути використано в промисловості або в іншій сфері діяльності.

Стаття 7. Умови патентоспроможності корисної моделі

1. Корисна модель відповідає умовам патентоспроможності, якщо вона є новою і промислово придатною.

2. Корисна модель визнається новою, якщо вона не є частиною рівня техніки. Конструкції, що є частиною рівня техніки, для визначення новизни можуть враховуватися лише окремо.

3. Рівень техніки включає всі відомості, які стали загальнодоступними в світі до дати подання заявки до Відомства або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету.

4. Рівень техніки включає також зміст будь-якої заявки на видачу патенту України та міжнародної заявки, в якій зазначена Україна, в тій редакції, в якій її було подано спочатку, за умови, що ця заявка або виданий за нею патент згодом будуть опубліковані у встановленому порядку і що дата подання такої заявки або, якщо заявлено пріоритет, дата її пріоритету передує відповідній даті, зазначеній у пункті 3 цієї статті.

5. На визнання корисної моделі патентоспроможною не впливає розкриття інформації про неї винахідником або особою, яка одержала від винахідника прямо чи опосередковано таку інформацію, протягом 12 місяців до дати подання заявки до Відомства або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету. При цьому обов'язок доведення обставин розкриття інформації покладається на особу, заінтересовану у застосуванні цього пункту.

6. Корисна модель визнається промислово придатною, якщо її може бути використано в промисловості або в іншій сфері діяльності.

Розділ III
ПРАВО НА ОДЕРЖАННЯ ПАТЕНТУ

Стаття 8. Право винахідника

1. Право на одержання патенту має винахідник, якщо інше не передбачено цим Законом.

2. Винахідники, які створили винахід (корисну модель) спільною працею, мають рівні права на одержання патенту, якщо інше не передбачено угодою між ними.

3. У разі перегляду умов угоди щодо складу винахідників Відомство за спільним клопотанням осіб, зазначених у заявці як винахідники, а також винахідників, не зазначених у заявці як такі, вносить зміни до відповідних документів у порядку, що встановлюється Відомством.

4. Винахіднику належить право авторства, яке є невідчуживаним особистим правом і охороняється безстроково.

Стаття 9. Право роботодавця

1. Право на одержання патенту має роботодавець, якщо винахід (корисну модель) створено у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи доручення роботодавця, за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачено інше. Роботодавець повинен укласти письмовий договір з винахідником і з його умовами видати справедливу винагороду винахіднику з урахуванням економічної цінності винаходу (корисної моделі) та іншої вигоди, одержаної роботодавцем від винаходу (корисної моделі).

Спори щодо умов одержання винагороди та її розміру розв'язуються судом.

2. Винахідник подає роботодавцю письмове повідомлення про створений ним винахід (корисну модель) з описом, що розкриває суть винаходу (корисної моделі) досить ясно і повно.

Якщо роботодавець протягом чотирьох місяців від дати одержання цього повідомлення не подасть заявки до Відомства, то право на одержання патенту переходить до винахідника.

Стаття 10. Право правонаступника

Право на одержання патенту має відповідно правонаступник винахідника або роботодавця.

Винахідник може передати належне йому право на одержання патенту Фонду винаходів України. Фонд винаходів України є юридичною особою і діє на підставі положення, яке затверджується Відомством.

Стаття 11. Право першого заявника

Право на одержання патенту на винахід (корисну модель), створений роздільною працею, належить заявнику, заявка якого має більш ранню дату подання до Відомства або, якщо заявлено пріоритет, більш ранню дату пріоритету, за умови, що вказана заявка не вважається відкликаною, не відкликана або не відхилена.

Розділ IV
ПОРЯДОК ОДЕРЖАННЯ ПАТЕНТУ

Стаття 12. Заявка

1. Особа, яка бажає одержати патент і має на це право, подає до Відомства заявку.

(Продовження на 6-й стор.).

Закон України

Про охорону прав на винаходи і корисні моделі

(Продовження. Початок на 5-й стор.).

2. За дорученням заявника заявку може бути подано через представника у справах інтелектуальної власності або іншу довірену особу.

3. Заявка на винахід повинна стосуватися одного або групи винаходів, пов'язаних єдиним винахідницьким задумом (вимога єдності винаходу).

Заявка на корисну модель повинна стосуватися однієї корисної моделі (вимога єдності корисної моделі).

4. Заявка складається українською мовою і повинна містити:

заяву про видачу патенту України на винахід (корисну модель);

опис винаходу (корисної моделі);

формулу винаходу (корисної моделі);

креслення (якщо на нього є посилання в описі); реферат.

5. У заяві про видачу патенту необхідно вказати заявника (заявників) і його адресу, а також винахідника (винахідників).

Винахідник має право вимагати в заяві, щоб його не згадували як такого в будь-якій публікації Відомства, зокрема у відомостях про заявку чи патент.

6. Опис винаходу (корисної моделі) повинен викладатися у визначеному порядку і розкривати суть винаходу (корисної моделі) настільки ясно і повно, щоб його зміг здійснити фахівець у зазначеній галузі.

7. Формула винаходу (корисної моделі) повинна виражати його суть, базуватися на описі і викладатися у визначеному порядку ясно і стисло.

8. Реферат складається лише для інформаційних цілей. Він не може братися до уваги з іншою метою, зокрема для тлумачення формули винаходу (корисної моделі) і визначення рівня техніки.

9. Інші вимоги до документів заявки визначаються Відомством.

10. За подання заявки сплачується збір. Документ про сплату збору за подання заявки повинен надійти до Відомства разом з заявкою або протягом двох місяців від дати подання заявки.

Стаття 13. Дата подання заявки

1. Датою подання заявки є дата одержання Відомством матеріалів, що містять принаймні:

клопотання у будь-якій формі про видачу патенту, викладене українською мовою;

відомості, що дозволяють установити особу заявника, викладені українською мовою;

частину, яка зовнішньо нагадує опис винаходу (корисної моделі), викладену українською або іншою мовою. В останньому разі для збереження дати подання заявки переклад цієї частини українською мовою повинен надійти до Відомства протягом двох місяців від дати подання заявки.

2. Якщо Відомство вважає, що на момент одержання матеріали заявки не відповідають вимогам пункту 1 цієї статті, то воно повідомляє про це заявника.

Для внесення змін до матеріалів надається два місяці від дати одержання заявником повідомлення Відомства. Якщо у цей строк невідповідність буде усунуто, то датою подання заявки буде дата одержання Відомством виправлених матеріалів. У противному разі заявка вважається неподаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

3. Якщо в заявці, що містить матеріали, зазначені в пункті 1 цієї статті, є посилання на креслення, але таке креслення не надійшло до Відомства на дату одержання ним заявки, Відомство повідомляє про це заявника і пропонує за його вибором надіслати креслення чи виключити посилання на нього у заявці.

Якщо протягом двох місяців від дати одержання заявником повідомлення Відомства креслення надійде до Відомства, то датою подання заявки буде дата одержання його Відомством. Якщо у цей же строк заявник не зробить запропонованого йому вибору, то заявка вважається неподаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

4. Рішення про встановлення дати подання заявки Відомство надсилає заявнику після надходження згідно з пунктом 10 статті 12 цього Закону документа про сплату збору за подання заявки. У разі порушення вимог пункту 10 статті 12 цього Закону зазначене рішення не надсилається, а заявка вважається відкликаною.

Стаття 14. Пріоритет

1. Заявник має право на пріоритет попередньої заявки на такий же винахід (корисну модель) протягом 12 місяців від дати подання попередньої заявки до Відомства чи до відповідного органу держави — учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності, якщо на попередню заявку не заявлено пріоритет.

2. Заявник, який бажає скористатися правом пріоритету, протягом трьох місяців від дати подання заявки подає до Відомства заяву про пріоритет з посиланням на дату подання і номер попередньої заявки та її копію, якщо ця заявка була подана в іноземній державі — учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності, в перекладі українською мовою. У межах цього строку зазначені матеріали можуть бути змінені. Якщо ці матеріали подано несвоєчасно, право на пріоритет заявки вважається втраченим, про що заявнику надсилається повідомлення.

3. Щодо заявки в цілому чи окремого пункту формули винаходу (корисної моделі) може бути заявлено пріоритет кількох попередніх заявок. При цьому строки, початковою датою яких є дата пріоритету, обчислюються від найбільш ранньої дати пріоритету.

4. Пріоритет поширюється лише на ті ознаки винаходу (корисної моделі), які зазначені в попередній заявці, пріоритет якої заявлено.

5. Якщо деякі ознаки винаходу (корисної моделі) відсутні у формулі винаходу (корисної моделі), що викладена у попередній заявці, то для надання права пріоритету достатньо, щоб в описі попередньої заявки були точно вказані ці ознаки.

6. Якщо за попередньою заявкою діловодство у Відомстві не закінчено, то з надходженням заяви про пріоритет згідно з пунктом 2 цієї статті попередня заявка вважається відкликаною в частині, на яку заявлено пріоритет.

Стаття 15. Експертиза заявки

1. Експертиза заявки провадиться Відомством відповідно до цього Закону і встановлених на його основі правил.

2. Заявник має право з власної ініціативи чи на запрошення Відомства особисто або через свого представника брати участь у розгляді питань, що виникли під час проведення експертизи. Порядок участі заявника або його представника у розгляді зазначених питань визначається Відомством.

3. Заявник має право з власної ініціативи вносити до заявки виправлення і уточнення. Ці виправлення і уточнення не враховуються, якщо вони надійшли до Відомства після дати одержання заявником рішення про видачу патенту або про відхилення заявки.

При публікації відомостей про заявку на винахід зазначені виправлення та уточнення враховуються, якщо вони надійшли до Відомства за шість місяців до дати публікації.

4. Якщо заявником подано додаткові матеріали, то в процесі експертизи з'ясовується, чи не виходять вони за межі розкритої у поданій заявці суті винаходу (корисної моделі).

Додаткові матеріали виходять за межі розкритої у поданій заявці суті винаходу (корисної моделі), якщо вони містять ознаки, які необхідно включити до формули винаходу (корисної моделі).

Додаткові матеріали в частині, що виходить за межі розкритої у поданій заявці суті винаходу (корисної моделі), не враховуються під час розгляду заявки і можуть бути оформлені заявником як самостійна заявка.

5. Після встановлення дати подання заявки та за наявності документа про сплату збору за подання заявки Відомство проводить експертизу заявки за формальними ознаками, під час якої:

визначається, чи належить об'єкт, що заявляється, до об'єктів, яким згідно з цим Законом надається правова охорона;

заявка перевіряється на відповідність вимогам статті 12 цього Закону;

документ про сплату збору за подання заявки перевіряється на відповідність встановленим вимогам.

6. Якщо заявка не відповідає вимогам статті 12 цього Закону або документ про сплату збору за подання заявки — встановленим вимогам, то Відомство повідомляє про це заявника. При порушенні вимоги єдності винаходу (корисної моделі) заявнику пропонується повідомити який винахід (корисну модель) слід розглядати і у разі необхідності внести уточнення до заявки. При цьому інші винаходи (корисні моделі) можуть бути оформлені окремими заявками.

Для внесення змін до матеріалів надається два місяці від дати одержання заявником повідомлення Відомства. Якщо за цей строк вимогу єдності не буде виконано, Відомство проводить експертизу винаходу (корисної моделі), зазначеного у формулі першим. Коли за цей же строк не буде усунуто інші невідповідності, і заявник не подасть мотивованого клопотання про його продовження, Відомство надсилає заявнику рішення про відхилення заявки.

7. Якщо заявка відповідає вимогам статті 12 цього Закону та документ про сплату збору за подання заявки оформлено правильно, Відомство:

за заявкою на винахід надсилає заявнику повідомлення про можливість проведення експертизи заявки по суті;

за заявкою на корисну модель надсилає заявнику рішення про видачу патенту.

8. Після закінчення 18 місяців від дати подання заявки на винахід або, якщо заявлено пріоритет, від дати її пріоритету, Відомство публікує в офіційному бюлетені визначені ним відомості про заявку за умови, що вона не відхилена, не відкликана або не вважається відкликаною.

За клопотанням заявника Відомство публікує відомості про заявку раніше зазначеного строку.

На вимогу винахідника він не згадується в опублікованих відомостях про заявку. Після публікації відомостей про заявку будь-яка особа має право ознайомитися з матеріалами заявки у порядку, що визначається Відомством.

У разі виявлення в опублікованих відомостях очевидних помилок заявник має право звернутися до Відомства з клопотанням про виправлення цих помилок.

9. За клопотанням будь-якої особи та за наявності документа про сплату збору за проведення експертизи заявки на винахід по суті Відомство проводить зазначену експертизу, під час якої перевіряється відповідність заявленого винаходу умовам патентоспроможності.

Заявник може подати зазначене клопотання протягом трьох років від дати подання заявки. Інша особа може подати зазначене клопотання після публікації відомостей про заявку на винахід, але не пізніше трьох років від дати подання заявки. При цьому вона не бере участі в діловодстві по заявці. Якщо зазначені у цьому пункті документи не надійшли до Відомства у встановлений строк, то заявка вважається відкликаною.

10. Під час експертизи заявки на винахід по суті Відомство має право зажадати від заявника додаткові матеріали, без яких проведення експертизи неможливе, а також запропонувати змінити формулу винаходу.

Заявник має право протягом місяця від дати одержання ним запиту Відомства затребувати у нього копії патентних матеріалів, що протиставлені заявці.

Додаткові матеріали мають бути подані заявником протягом двох місяців від дати одержання ним запиту або копій патентних матеріалів, що протиставлені заявці.

Якщо заявник у встановлений строк не подасть матеріали на запит Відомства або мотивоване клопотання щодо продовження цього строку, заявка вважається відкликаною.

11. На додаткові матеріали в частині, що виходить за межі розкритої у поданій заявці суті винаходу, поширюється порядок, визначений пунктом 4 цієї статті.

Якщо порушення вимоги єдності винаходу було встановлено на стадії експертизи заявки по суті, експертиза проводиться у порядку, встановленому пунктом 6 цієї статті.

12. Якщо за результатами експертизи заявки по суті буде визначено, що винахід, суть якого виражена у запропонованій заявником формулі, відповідає умовам патентоспроможності, Відомство надсилає заявнику рішення про видачу патенту. У противному разі заявнику надсилається рішення про відхилення заявки.

13. Заявник має право ознайомитися з усіма матеріалами, зазначеними в запиті або рішенні Відомства. Копії патентних матеріалів, затребуваних заявником, Відомство надсилає протягом місяця.

14. Строки, передбачені цією статтею (крім визначених пунктом 10), пропущені заявником, можуть бути поновлені Відомством за наявності поважних причин.

Клопотання про поновлення строку має надійти до Відомства протягом шести місяців від дати закінчення пропущеного строку.

Стаття 16. Відкликання заявки

Заявник має право відкликати заявку в будь-який час до дати одержання ним рішення про видачу патенту.

Стаття 17. Заміна заявок

Заявник має право замінити заявку на винахід на заявку на корисну модель і навпаки в будь-який час до одержання ним рішення про видачу патенту або відхилення заявки. У цьому разі зберігається встановлена дата подання заявки та, якщо заявлено пріоритет, дата її пріоритету.

Стаття 18. Тимчасова правова охорона

1. Опубліковані згідно з пунктом 8 статті 15 цього Закону дані за заявкою на винахід надають заявнику тимчасову охорону в обсязі формули винаходу, з урахуванням якої вони опубліковані.

2. Дія тимчасової охорони полягає в тому, що заявник має право принаймні на одержання справедливої компенсації за завдані йому після публікації відомостей про заявку збитки від особи, яка дійсно знала чи одержала письмове повідомлення українською мовою з зазначенням номера заявки, що відомості про заявку на винахід, який нею використовується без дозволу заявника, опубліковані.

3. Дія тимчасової охорони припиняється з дати публікації в офіційному бюлетені відомостей про видачу патенту чи повідомлення про припинення діловодства щодо заявки.

4. Дія тимчасової охорони за міжнародною заявкою починається з дати її міжнародної публікації на умовах, викладених у пункті 2 цієї статті.

Стаття 19. Публікація про видачу патенту

1. На підставі рішення про видачу патенту на винахід (корисну модель) та за наявності документа про сплату збору за видачу патенту Відомство публікує в офіційному бюлетені визначені ним відомості про видачу патенту.

Якщо протягом трьох місяців від дати надходження до заявника рішення про видачу патенту документ про сплату збору за видачу патенту до Відомства не надійшов, заявка вважається відкликаною.

2. Одночасно з публікацією відомостей про видачу патенту Відомство публікує опис до патенту на винахід (корисну модель), що містить формулу та опис винаходу (корисної моделі), а також креслення, на яке є посилання в описі винаходу (корисної моделі).

3. Після публікації відомостей про видачу патенту будь-яка особа має право ознайомитися з матеріалами заявки у порядку, що визначається Відомством.

Стаття 20. Реєстрація патенту

1. Одночасно з публікацією відомостей про видачу патенту Відомство здійснює державну реєстрацію патенту на винахід (корисну модель), для чого вносить до відповідного Реєстру відомості про патент. Форма Реєстру та порядок його ведення визначаються Відомством.

2. Після внесення до Реєстру відомостей про патент будь-яка особа має право ознайомитися з ними у порядку, що визначається Відомством.

Стаття 21. Видача патенту

1. Видача патенту здійснюється Відомством у місячний строк після державної реєстрації патенту. Патент видається особі, яка має право на одержання патенту. Якщо право на одержання патенту мають кілька осіб, їм видається один патент.

Патент на корисну модель видається під відповідальність його власника без гарантії чинності патенту.

2. Форма патенту і зміст зазначених у ньому відомостей визначаються Відомством.

3. До виданого патенту на вимогу його власника Відомство вносить виправлення очевидних помилок з наступним повідомленням про це в офіційному бюлетені.

Стаття 22. Оскарження рішення стосовно заявки

(Закінчення на 7-й стор.).

Закон України

Про охорону прав на винаходи і корисні моделі

(**Закінчення. Початок на 5—6-й стор.**).

Заявник може оскаржити будь-яке рішення Відомства стосовно заявки до Апеляційної ради Відомства (надалі — Апеляційна рада) протягом трьох місяців від дати одержання рішення Відомства чи копій затребуваних патентних матеріалів.

Заперечення проти рішення Відомства стосовно заявки має бути розглянуто Апеляційною радою протягом чотирьох місяців від дати його надходження в межах мотивів, викладених у запереченні.

Заявник може оскаржити рішення Апеляційної ради в судовому порядку протягом шести місяців від дати одержання рішення.

Розділ V
ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ, ЩО ВИПЛИВАЮТЬ З ПАТЕНТУ

Стаття 23. Права, що випливають з патенту

1. Права, що випливають з патенту, діють від дати публікації відомостей про його видачу за умови сплати річного збору за підтримання чинності патенту.

2. Патент надає його власнику виключне право використовувати винахід (корисну модель) за своїм розсудом, якщо таке використання не порушує прав інших власників патентів. Взаємовідносини при використанні винаходу (корисної моделі), патент на який належить кільком особам, визначаються угодою між ними. У разі відсутності такої угоди кожний власник патенту може використовувати винахід (корисну модель) за своїм розсудом, але жоден з них не має права давати дозвіл (видавати ліцензію) на використання винаходу (корисної моделі) та передавати право власності на винахід (корисну модель) іншій особі без згоди решти власників патенту.

Використанням винаходу (корисної моделі) визнається:

виготовлення, пропонування для продажу, запровадження в господарський оборот, застосування або ввезення чи зберігання в зазначених цілях продукту, що охороняється патентом;

застосування способу, що охороняється патентом, або пропонування його для застосування в Україні, якщо особа, яка пропонує цей спосіб, знає про те, що його застосування забороняється без згоди власника патенту або, виходячи з обставин, це й так очевидно;

пропонування для продажу, запровадження в господарський оборот, застосування або ввезення чи зберігання в зазначених цілях продукту, виготовленого безпосередньо способом, що охороняється патентом.

Продукт визнається виготовленим із застосуванням запатентованого винаходу (корисної моделі), якщо при цьому використано кожну ознаку, включену до незалежного пункту формули винаходу (корисної моделі), або ознаку, еквівалентну їй.

Спосіб, що охороняється патентом, визнається застосованим, якщо використано кожну ознаку, включену до незалежного пункту формули винаходу, або ознаку, еквівалентну їй.

3. Патент надає його власнику право перешкоджати третім особам використовувати винахід (корисну модель) без його дозволу, за винятком випадків, коли таке використання не визнається згідно з цим Законом порушенням прав власника патенту.

4. Власник патенту може передавати на підставі договору право власності на винахід (корисну модель) будь-якій особі, яка стає правонаступником власника патенту.

5. Власник патенту має право дати будь-якій особі дозвіл (видати ліцензію) на використання винаходу (корисної моделі) на підставі ліцензійного договору.

6. Договір про передачу права власності на винахід (корисну модель) і ліцензійний договір вважаються дійсними, якщо вони складені у письмовій формі і підписані сторонами. Зазначені договори набирають чинності стосовно будь-якої іншої особи лише після їх реєстрації у Відомстві.

7. Власник патенту має право подати до Відомства для офіційної публікації заяву про надання будь-якій особі дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі). У цьому разі річний збір за підтримання чинності патенту зменшується на 50 відсотків, починаючи з року, наступного за роком публікації такої заяви.

Особа, яка виявила бажання скористатися зазначеним дозволом, зобов'язана укласти з власником патенту договір щодо платежів. Спори, що виникають під час укладання та виконання цього договору, розв'язуються у судовому порядку.

Якщо жодна особа не заявила власнику патенту про свої наміри щодо використання винаходу (корисної моделі), він може подати до Відомства письмове клопотання про відкликання своєї заяви. У цьому разі річний збір за підтримання чинності патенту сплачується у повному розмірі, починаючи з року, наступного за роком публікації такого клопотання.

8. Права, що випливають з патенту, не зачіпають будь-які інші особисті майнові чи немайнові права винахідника, що регулюються іншим законодавством України.

Стаття 24. Відчуження прав

Виходячи із суспільних інтересів та інтересів національної безпеки Кабінет Міністрів України має право дозволити використання винаходу (корисної моделі) без згоди власника патенту, але з виплатою йому справедливої компенсації.

Спори щодо умов видачі дозволу і виплати компенсації та її розміру розв'язуються у судовому порядку.

Стаття 25. Дії, які не визнаються порушенням прав

1. Будь-яка особа, яка до дати подання до Відомства заявки або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету в інтересах своєї діяльності добросовісно використала в Україні заявлений винахід (корисну модель) чи зробила значну і серйозну підготовку для такого використання, зберігає право на безоплатне продовження цього використання або на використання винаходу (корисної моделі), як це передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користування).

Право попереднього користування може передаватися або переходити тільки разом з підприємством чи діловою практикою або тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких зазначена особа використала заявлений винахід (корисну модель) чи зробила значну і серйозну підготовку для такого використання.

2. Не визнається порушенням прав, що надаються патентом, використання запатентованого винаходу (корисної моделі):

в конструкції чи при експлуатації транспортного засобу іноземної держави, який тимчасово або випадково знаходиться у водах, повітряному просторі чи на території України, за умови, що винахід (корисна модель) використовується виключно для потреб зазначеного засобу;

без комерційної мети;

з науковою метою або в порядку експерименту;

за надзвичайних обставин (стихійне лихо, катастрофа, епідемія тощо);

при разовому виготовленні ліків в аптеках за рецептом лікаря.

3. Не визнається порушенням прав, що надаються патентом, впровадження в господарський оборот продукту, виготовленого із застосуванням запатентованого винаходу (корисної моделі), після впровадження цього продукту в господарський оборот власником патенту чи з його спеціального дозволу.

Стаття 26. Обов'язки, що випливають з патенту

1. Власник патенту повинен добросовісно користуватися виключним правом, що випливає з патенту.

Якщо винахід (корисна модель) не використовується або недостатньо використовується в Україні протягом трьох років, починаючи від дати публікації відомостей про видачу патенту або від дати, коли використання винаходу (корисної моделі) було припинено, то будь-яка особа, яка має бажання і виявляє готовність використовувати винахід (корисну модель), у разі відмови власника патенту від укладання ліцензійного договору, може звернутися до суду (арбітражного суду) із заявою про надання їй дозволу на використання винаходу (корисної моделі).

Якщо власник патенту не доведе, що факт невикористання винаходу (корисної моделі) зумовлений поважними причинами, суд виносить рішення про надання дозволу заінтересованій особі на використання винаходу (корисної моделі) з визначенням обсягу його використання, строку дії дозволу, розміру та порядку виплати винагороди власнику патенту.

2. Власник патенту зобов'язаний дати дозвіл (видати ліцензію) на використання винаходу (корисної моделі) власнику пізніше виданого патенту, якщо винахід (корисна модель) останнього призначений для досягнення іншої мети або має значні техніко-економічні переваги і не може використовуватись без порушення прав першого власника. При цьому надання такого дозволу може бути обумовлено відповідним дозволом з боку власника пізніше виданого патенту, який зобов'язаний дати дозвіл, якщо його винахід (корисна модель) удосконалює винахід (корисну модель) власника раніше виданого патенту або призначений для досягнення тієї ж мети. Дозвіл дається в обсязі, необхідному для використання винаходу (корисної моделі) власником патенту, яким такий дозвіл затребувано.

Спори, пов'язані з наданням ліцензій, їх обсягом і строком дії, розв'язуються у судовому порядку.

Розділ VI
ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ПАТЕНТУ ТА ВИЗНАННЯ ЙОГО НЕДІЙСНИМ

Стаття 27. Припинення дії патенту

1. Власник патенту в будь-який час може відмовитися від нього повністю або частково на підставі заяви, поданої до Відомства. Зазначена відмова набирає чинності від дати публікації відомостей про це в офіційному бюлетені Відомства.

2. Дія патенту на винахід (корисну модель) припиняється у разі несплати у встановлений строк річного збору за підтримання його чинності.

Річний збір сплачується за кожний рік дії патенту, рахуючи від дати подання заявки. Документ про першу сплату зазначеного збору має надійти до Відомства одночасно з документом про сплату збору за видачу патенту. Документ про сплату збору за кожний наступний рік має надійти до Відомства до кінця поточного року за умови сплати збору протягом двох останніх його місяців.

Річний збір за підтримання чинності патенту може бути сплачений, а документ про його сплату — надійти до Відомства протягом шести місяців після закінчення встановленого строку. В цьому разі розмір річного збору збільшується на 50 відсотків.

Дія патенту припиняється з першого дня року, за який збір не сплачено.

Стаття 28. Визнання патенту недійсним

1. Патент може бути визнано недійсним повністю або частково у разі:

невідповідності запатентованого винаходу (корисної моделі) умовам патентоспроможності, визначеним цим Законом;

наявності у формулі винаходу (корисної моделі) ознак, яких не було у поданій заявці;

порушення вимог пункту 2 статті 32 цього Закону.

2. Будь-яка особа протягом шести місяців від дати публікації відомостей про видачу патенту може подати до Апеляційної ради заперечення проти видачі патенту. Воно має бути розглянуто Апеляційною радою протягом шести місяців від дати його надходження. Власник патенту повинен бути ознайомлений із запереченням. Апеляційна рада розглядає заперечення в межах мотивів, викладених у ньому. Особа, яка подала заперечення, а також власник патенту можуть брати участь у його розгляді. Рішення Апеляційної ради може бути оскаржено у судовому порядку.

Якщо заперечення проти видачі патенту не надійшло до Апеляційної ради у встановлений строк, то патент може бути визнано недійсним тільки у судовому порядку.

Патент або його частина, визнані недійсними, вважаються такими, що не набрали чинності, від дати публікації відомостей про видачу патенту.

Розділ VII
ЗАХИСТ ПРАВ

Стаття 29. Порушення прав власника патенту

1. Будь-яке посягання на права власника патенту, передбачені статтею 23 цього Закону, вважається порушенням прав власника патенту, що тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством України.

2. На вимогу власника патенту таке порушення повинно бути припинено, а порушник зобов'язаний відшкодувати власнику патенту заподіяні збитки.

Вимагати відновлення порушених прав власника патенту може також особа, яка придбала ліцензію, якщо інше не передбачено ліцензійним договором.

Стаття 30. Спори, що розв'язуються у судовому порядку

1. Спори, пов'язані із застосуванням цього Закону, розв'язуються судом, арбітражним або третейським судом у порядку, встановленому законодавством України.

2. Суди, відповідно до їх компетенції, розглядають спори про:

авторство на винахід (корисну модель);

встановлення власника патенту;

порушення майнових прав власника патенту;

укладання та виконання ліцензійних договорів;

право попереднього користування;

винагороду винахіднику;

компенсації.

Суди розглядають також інші спори, пов'язані з охороною прав, що надаються цим Законом.

Розділ VIII
ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 31. Збори

За подання заявки та видачу патенту, підтримання його чинності, продовження строку дії патенту тощо сплачуються збори. Розміри зборів, строки і порядок їх сплати визначаються Кабінетом Міністрів України. Кошти, одержані від зборів та за надані послуги, використовуються Відомством для розвитку державної системи охорони інтелектуальної власності. Відомство щорічно публікує звіт про витрачання зазначених коштів.

Стаття 32. Патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах

1. Будь-яка особа має право запатентувати винахід (корисну модель) в іноземних державах.

2. До подання заявки на одержання охоронного документа на винахід (корисну модель) в орган іноземної держави заявник зобов'язаний подати заявку до Відомства і повідомити Відомство про наміри здійснити таке патентування.

У разі відсутності заборони протягом трьох місяців від дати надходження цього повідомлення до Відомства заявку на одержання патенту на винахід (корисну модель) може бути подано в орган іноземної держави.

Відомство може в необхідних випадках дозволити запатентувати винахід (корисну модель) в іноземних державах раніше зазначеного строку.

3. Якщо патентування винаходу провадиться за процедурою Договору про патентну кооперацію, міжнародна заявка подається до Відомства.

4. Витрати, пов'язані з патентуванням винаходу (корисної моделі) в іноземних державах, несе заявник або за його згодою інша особа.

Стаття 33. Державне стимулювання створення та використання винаходів (корисних моделей)

Держава стимулює створення і використання винаходів (корисних моделей), встановлює винахідникам і особам, які використовують їх, пільгові умови оподаткування та кредитування, надає їм інші пільги відповідно до чинного законодавства України.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ,
15 грудня 1993 року.

Закон друкується з набору центру комп'ютерних інформаційних систем Верховної Ради України.

Наші першодруки

Петро ОСАДЧУК

Театр перед мікрофоном

Поет залишається поетом. Навіть тоді, коли серйозно працює як народний депутат Верховної Ради. Але Петро Осадчук — ще й гуморист за натурою, майстер дошкульних віршованих експромтів. На сесіях народних обранців часто можна побачити не тільки заклопотані обличчя державних діячів, тут розігруються й спектаклі. Гріх було б у цьому «Театрі перед мікрофоном» не поточити перо — на втіху людям і на користь діючим особам театру.

Мікрофони, як звичні решета,
Воду слів поглинають до решти.
Але в мудрі слова треба вміти
Підкладати думок динаміти.

* * *

Немає заняття більш підходящого,
Як захищать інтереси трудящого,—
На цьому шляху не одному герою
Перепав бутербродик з ікрою.

* * *

Депутат з більшовицьким прізвищем Червоній
Проти гасел червоних першим кинувся в бій,
А в ім'я порятунку козацького роду
Сповідує вперто більшовицьку методу.

* * *

Яворівський на схилі віку
Оживляє народ-каліку, —
Кажуть, нібито вік радіації
Благодатний для лицарів нації.

* * *

Михайло Косів, тихий, як трава,
Яку скосити можуть, та не скосять.
Тому з трибуни вогняні слова
Спокійно шле в болото залу Косів.

* * *

Виростав на природі, над озером,
Округлявсь, як гарбуз під дощем,
Понад кручами вився плющем,
А на рівному став бульдозером.

* * *

Ймовірно, він син селянський,
Із тих, що завжди праві, —
Все доказує Табурянський,
Немов табуреткою по голові.

* * *

Хто омріяв тюремні нари,
Поспішайте на заклики Хмари!
Але правда лиш Богу відома,
Де свобода — в тюрмі чи вдома?

* * *

Їй - богу, він молодець,
Цей мужній Василь Дурдинець:
У п'ятницю порожньо в залі,
А він править парламентом далі.

* * *

Мій добрий приятель і пан,
Що виріс із майданних рухів,
Напевне, прізвище Мовчан
Мінятиме на Говорухін.

* * *

У нашій Державній Хаті
Сидять не дуже головаті.
А в Головатого промови
Всі винятково безголові.

* * *

Видно по всьому: порозбивали лоби
Ще в час передвиборної боротьби —
І більшість не годна розмовлять із століттями,
Тому в залі працює задами і ліктями.

* * *

Блюде моральний кодекс Рябокінь,
Супроти нечисті кричить на всю губу,
Щоб на колег ніхто не кинув тінь,
Хіба що по-партійному рябу.

* * *

Людей поміркованих спадкоємець,
Завжди знайде підходящий момент
І виступить так переконливо Ємець,
Що міг би позаздрити сам Президент.

* * *

Після всіх наруг і покар,
Найзатятіший серед нас,
Повчально нам каже Макар,
Де і з ким він телята пас.

* * *

Знають небо, море й суходіл,
Знають Президент і всі народи:
Хто б не вів, а тільки Чорновіл
Приведе у царствіє свободи.

* * *

Таку голівку мудру має,
Що знає все, чого й не знає, —
Либонь, знов пише «Князь пітьми»
Тепер уже супроть Кучми.

* * *

Наша воля сягнула безмежності,
Призабувши реальні спроможності, —
Я боюсь, що Майдан Незалежності
Перезвуть на Майдан Незаможності.

* * *

Переборов тотальний страх,
Зріднивсь нарешті з рідним краєм,
Обрав Кравчук скелястий шлях,
З якого вороття немає.

* * *

Не питай, не журись і не плач,
Сліз не лий на холодні скрижалі!
Жив-здоров наш улюбленець Драч,
Спить спокійно у тронному залі.

* * *

Життя іде на спад, на злам,
Коли життю душі не треба.
Духовним пастором не може бути хам,
Що ставить власну браму вище неба.

* * *

Немає жодної людини
Безвинної в жорстокий час!
Чуття єдиної провини
В покуті поєднає нас.

Медицина

РЯТІВНІ ЛІНЗИ «АКВАЛАНА»

Короткозорість — лихо нашого часу. Йому може зарадити винахід київських учених

Лікарі наполегливо борються з короткозорістю. Серед засобів, винайдених у наш час, офтальмологи вирізняють контактні лінзи (КЛ). Вони успішно конкурують з отими «велосипедами», що їх носимо на носі. Але здебільшого під час тяжких захворювань очей КЛ є ефективнішим, а інколи — єдиним засобом для підвищення гостроти зору. Вони чудово зарекомендували себе як додатковий засіб після певного виду операцій. Навчилися використовувати лінзи і з терапевтичною метою — при виразках рогівки, опіках тощо. Особливо зручні КЛ для людей специфічних професій! Тим, хто працює в шахтах, гарячих цехах, на конвеєрах, біля мікроскопів, на ювелірних фабриках, або ж артистам цирку, балету, спортсменам, пожежникам, морякам.

В Україні контактну корекцію зору почали робити майже 35 років тому. На жаль, сьогодні важко назвати, скільки залишилося таких центрів, — медицина переживає не найкращі часи. У Києві, знаю, є їх близько десяти. Один з центрів контактної корекції зору — мале впроваджувальне підприємство «Аквалан», яким керує кандидат медичних наук Анатолій Михайлович Соколюк.

Звичайні контактні лінзи — це крихітні, зовсім прозорі півкульки з оптичної пластмаси, що їх накладають просто на рогівку. Вони розраховані для носіння тільки на 8—10 годин, тобто вдень. На ніч КЛ треба зняти, промити і покласти до ранку у фізрозчин, виготовлений в аптеці, а перед роботою знов накласти. Дещо марудно, скаже хтось. І буде певною мірою правий. До того ж і досі в нас, та й за рубежем, використовують лінзи, насичення яких водою не перевищує 40—45 відсотків.

Соколюк з колегами винайшли — і це застосовують тільки в «Аквалані» — спеціальний полімерний матеріал, який не має аналогів у світі.

Ці МКЛ (м'які контактні лінзи) можна носити, не знімаючи на ніч. Крім того, очі звикають до лінз за якихось 10—15 хвилин, їм властиві високі фізико-оптичні й хімічні якості, біологічна інертність.

В «Аквалані» працюють три кабінети, відділ наукових розробок, добре оснащена власна лабораторія. Завдяки продуманій системі щодня подають допомогу 30 відвідувачам. Жодних черг — чіткий графік прийому, система попереднього запису. Для тих, хто постраждав від аварії на ЧАЕС, особливо для дітей, створено режим найбільшого сприяння, лікування їм коштує значно дешевше.

Розширюється сфера наукового пошуку. В умовах тотального браку лікарських медичних препаратів в «Аквалані» працюють над створенням полімерного матеріалу для протиопікових пов'язок, лікувальних лінз (їх насичують потрібними медикаментами і потім віддають очам), косметичних компресів, що містять настої цілющих трав, і таке інше.

Але найголовніша мета — доведення до кондицій лінзи нового покоління. За неї, до речі, А.Соколюк і його колеги, творці МКЛ, нещодавно одержали премію і звання лауреатів конкурсу на кращий винахід року в Україні.

Проте МКЛ нового класу колективові самотужки «в люди» не вивести, а держава науковцям фінансово допомогти не може. До «Аквалану» почали дедалі частіше навідуватися гості з Канади, Англії, Ізраїлю, інших держав. Суть пропозицій: переїздіть, пане Соколюк, до нас, ми купуємо патент, а ви очолюватимете заклад, що вироблятиме ваші лінзи.

Соколюк не пристає на такі пропозиції. Хай декому видається, що це висока патетика, але Анатолій Михайлович працює і хоче працювати для себе і для України. За кордон добре їздити у відпустку чи відрядження, вважає він. Жити і творити слід тільки вдома!

Отож, закінчуючи розповідь, хотів би звернутися до наших ділових людей:

— Панове! Допоможіть Соколюкові і його висококпрофесійній команді. У виграші будуть всі. А найбільше — наші співвітчизники з вадами зору.

Юрій КОВАЛЕНКО.

Кримінальний тиждень

Минулого тижня розкрито 190 тяжких злочинів, у тому числі 28 убивств, 7 завдань тяжких тілесних пошкоджень, що призвели до смерті, згвалтування, 23 розбійні напади і пограбування. Викрито і знешкоджено 52 злочинні групи. У затриманих вилучено 6 автоматів, 5 карабінів, 7 пістолетів, 7 обрізів мисливських рушниць, кулемет, 4 одиниці саморобної вогнепальної зброї, 19 гранат та понад тисячу патронів до різної зброї.

Виявлено 446 фактів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків. Перепинено діяльність двох злочинних груп наркоділків. Порушено 330 кримінальних справ, у тому числі 131 — за збут. Затримано 444 особи. Серед затриманих 331 — без певного роду занять. Вилучено 532,5 кілограма наркотичної сировини.

Гірке похмілля

У Дніпропетровську співробітники міліції затримали місцевого жителя М. Його звинувачено у вбивстві одразу трьох громадян, яких знайдено на одній із квартир мертвими, з багатьма ножовими пораненнями. Як попередньо встановлено, цей злочин він скої[illegible] під час спільного розпиття спиртних напої[illegible]

У Мелітополі Запорізької області на одній із вулиць знайдено мертвим подружжя Великових. І цього разу виною трагедії стала оковита. Встановлено, що Великових вбив під час сварки, яка виникла після спільного застілля, господар будинку (подружжя наймало у нього квартиру), громадянин П. Після скоєння злочину він виніс трупи на вулицю.

Звіріємо...

Мотиви жахливого злочину, що стався у селі Світанок Чугуївського району Харківської області, вивчають слідчі. Проте вже доведено, що злочин скоїли робітник учгоспу «Комуніст» Б. та дві учениці СПТУ № 38. Вони зайшли до будинку пенсіонерки Мовчан, яка мешкала разом зі своєю старою матір'ю, і, погрожуючи розправою, відібрал[illegible] них 200 тисяч купонів, носильні речі і [illegible] пляшки горілки. Потім облили обох жінок бензином і підпалили. На місці злочину було знайдено обгорілий труп громадянки Мовчан, з тяжкими опіками госпіталізовано її стару матір. Через кілька годин учасників злочину затримала міліція.

Газовий голод нам не загрожує

Біля селища Варва Чернігівської області у салоні автобуса «КАВЗ», який належить міжшкільному учбовому комбінатові, сталося отруєння водія і 32 десятикласників середніх шкіл сіл Антонівка та Журавка Варвинського району. Потерпілих госпіталізовано. За попередніми даними лікарів, вони отруїлися невстановленим газом, швидше за все — з газового балончика.

Якщо красти, то тепловозом

Слідчі УВС Кіровоградської області завершили розслідування кримінальної справи щодо злочинної групи, до складу якої входило 13 працівників залізничних с[illegible] Семенівка і Лозуватка. Їх звинувачено [illegible] му, що тепловозом доставляли вагони з цукром на перегін, де перевантажували певну кількість мішків з цукром на автомашину і розвозили по домівках учасників групи. Всього вони вкрали понад 15 тонн цукру. Частину викраденого вилучено.

Вогонь — на вогонь!

У Дніпропетровську двоє невідомих захопили автомобіль «Мазда» спільного підприємства «Демус» і за цього тяжко поранили водія. Внаслідок вжитих оперативних заходів викрадений автомобіль було виявлено у Новомосковському районі цієї ж області. Під час затримання викрадачів ті вчинили збройний опір. Працівники міліції змушені були застосувати табельну зброю і пошкодили колеса автомобіля, в якому їхали правопорушники, і затримали їх.

Вандали

За наругу над 140 могильними пам'ятниками, скоєну в Чернігові 13 квітня і 3 травня минулого року, співробітники карного розшуку затримали чотирьох місцевих жителів, серед яких учні школи, СПТУ-18, робітник кооперативу і один нероба. Усі затримані 1977 року народження.

Станіслав КОЛДУНЕНКО,
начальник прес-центру
МВС України.

ГОЛОС України
ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ; В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 846.430.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311021.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».